

KITEKINTÉS

Rendőr kiválasztás Zürichben és az egyes svájci kantonokban

Police selection in Zürich and in certain Swiss cantons

Mogyoródi Gergely

mb. főosztályvezető, doktorandusz, rendőr őrnagy
Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központ SIRENE Iroda
Nemzeti Köszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Doktori Iskola
mogyorodig@nebek.police.hu

Absztrakt

Cél: A hivatásos állományú rendőrök kiválasztása széles körben kutatott téma, amit különböző tudományterületek eltérő aspektusban tárgyaltak. A nemzetközi kitekintéssel, így az egyes külföldi gyakorlatokkal a hazai szakirodalom csak elvétve foglalkozott. A svájci rendőrségek sajátosságainak tanulmányozása révén egyedi rendszerkép és újszerű tudásanyag állítható össze, ami kiegészíti az eddigi ismeretrendszert.

Módszertan: A kutatás végrehajtása a magyar és a külföldi (angol és német nyelvű) forrásanyagok felkutatása, elemzése és szintetizálása segítségével történt.

Megállapítások: A kutatás során összegyűjtött adatokból megállapítható volt, hogy a vizsgált svájci területeken a rendőrök kiválasztásának szisztémája alapjaiban megegyezik, azonban a követelmények a szolgálati és a személyzetbiztosítási érdekektől függően egyedileg változnak.

Érték: A kutatás eredményei támogatják a hazai hivatásos állományú rendőrök kiválasztásával foglalkozó gyakorló szakemberek munkáját. Emellett alapul szolgálhat a publikációban foglalt egyes részterületek mélységi kutatásához, vagy más külföldi gyakorlatokkal történő összevetéshez.

Kulcsszavak: svájci rendőrség, kantonok, kiválasztás, alkalmasság

Abstract

Aim: The selection of police officers is a widely researched topic, which was differently analysed by several areas of science. The international studies therein the foreign practices were barely examined by the Hungarian researchers. The analysis of selection systems of different Swiss police units can provide a specific knowledge for the Hungarian Law Enforcement Science. Previously, this topic was not addressed in Hungary, therefore it can be considered as knowledge-expanding and suppletory.

Methodology: The research was performed through collecting and analysing the English and German open sources and the relevant literature.

Findings: The conclusion of the article is that the structure of police officers' selection in the examined Swiss territories are based on similar principles, while the territorial particularities depending on different needs (e.g. duties and hiring) are taken into account.

Value: The findings of this paper could provide knowledge for those specialists in Hungary who are responsible for this area. On the other hand, it can be used as a basis for deeper examinations. The findings can be compared with other countries' practices, as well.

Keywords: Swiss Police, cantons, selection, eligibility requirements

Bevezetés

A Svájci Államszövetség (röviden: Svájc) rendőr kiválasztása nem tartozik a hazai szakirodalom érdeklődésének a középpontjába, mivel korábban ezzel a témakörrel ilyen formában nem foglalkoztak. A publikációk között az ország leginkább a bűnüldözés, így az emberkereskedelem és a prostitúció nyomozása kapcsán vagy a bűnügyi profilalkotással összefüggésben merült fel. Előbbire jó példa Kovács (2014), utóbbira Hegedűs (2019) műve. Ezen kívül megjelenik más rendészeti területeket érintő anyagokban is, például az újabbak között említhető a katasztrófák áldozatainak azonosításával foglalkozó Angyal és Petrétei (2019) cikke. A svájci rendőrök munkájának különböző összefüggéseit az angol nyelven írt és külföldön kiadott irodalom többféle módon érinti, amelyben a kiválasztáshoz tartozó témakörök eltérően azonosíthatók. Ezek közül példaként emelhető ki a szövetségi közszolgálati állomány kiválasztásával foglalkozó Zwicky és Kübler (2018) műve, Kreis (2012) közösségi rendőrségről szóló doktori értekezése, Gerber, Hartmann, Brand, Holsboer-Trachsler és Pühse (2010) szolgálatsszervezést és a stressz összefüggéseit elemző vagy Ribaux (2019) szervezeti reformokat vizsgáló publikációja.

A szakirodalom, így az eddigi kutatások irányai alapján felmerülhet a kérdés, hogy miért érdemes ezzel a témakörrel foglalkozni. Svájc államszervezete, a lakosság összetétele, a beszélt nyelvek sokfélesége, az ország gazdagsága és az alacsony munkanélküliség már önmagukban is érdekes jellemzők. Ezeknek köszönhetően azt feltételeztem, hogy rendőrségük struktúrája, a személyzetbiztosítás mechanizmusai (a toborzás, az állomány szelekciója) és a rendőrfelkészítés olyan egyedi ismérvekkel és megoldásokkal rendelkezik, amely miatt fontos lehet ezeket a kérdéseket megvizsgálni. Előfeltételezésem volt továbbá az is, hogy Svájcban a rendőr kiválasztás alapvetően a személyi és képesítési feltételeken, az alkalmassági kritériumokon, valamint a képzési rendszeren, illetve a próbaidőn keresztül valósul meg. A kutatásom során ezen kérdésekre kerestem a választ: *Az egyes svájci kantonok milyen személyi és képesítési feltételeket támasztanak a jelentkezőkkel szemben? Milyen alkalmassági vizsgálatok mentén történik a kiválasztás? Hogyan zajlik a toborzás? Vannak-e személyzetbiztosítási nehézségeik? A pályázókat milyen képzésre választják ki? A képzés elvégzése után van-e próbaidő?* Ezeknek a vizsgálatára hagyományos kutatási módszereket alkalmaztam. Feldolgoztam a szakirodalomban közölt eredményeket, megvizsgáltam a sajtóforrásokat, elemeztem az egyes kantonok rendőrségeinek és a szövetségi rendőrség honlapján közölt információkat.

Mielőtt a szervezeti és a személyi állomány jellemzőinek tárgyalását elkezdem, röviden ismertetem a rendőr kiválasztási rendszer megértését szolgáló fontosabb demográfiai adatokat, valamint az államszervezet struktúráját.

Svájc államszervezetét a szövetségi és a huszonhat kanton, másnéven tagállam alkotmányai határozzák meg. A közszolgálat szempontjából kiemelendő szövetségi szervek közé a hadsereg, a pénzügyminisztérium irányítása alá tartozó vámhatóság és az ennek részét képező határőrség tartoznak. Svájcban a 18. életévüket betöltött férfiaknak kötelező a sorkatonai szolgálat (245–280 napig tartó kiképzés), míg a nők erre önkéntesen jelentkezhetnek. Fontos kihangsúlyozni, hogy a kantonok szuverén igazgatási területek, saját politikai rendszerrel rendelkeznek, a végrehajtói (ideértve a szövetségi szintű jogszabályok végrehajtását is) és a közigazgatási feladatokat maguk végzik, amiben kiemelt szerepe van a tagállamokon belül működő, az állam egészében 3000-et meghaladó települési önkormányzatoknak is. A szövetségi alkotmány szerint a nemzeti nyelvek közé a francia, a német, az olasz és a rétoromán tartoznak. A 26 kantonból 22 egynyelvű, ebből a legelterjedtebb a német, amit 16 tagállamban beszélnek. Ezzel összefüggésben megjegyzendő, hogy a jelenlegi 8,86 millió főből álló lakosság kétharmada német anyanyelvű. Népeség tekintetében ezt követik a franciát, majd az olaszt, végül pedig a rétorománt anyanyelvűként használók. A lakosság eltérően oszlik meg a kantonok között. A legnépesebb

területeken, így Zürichben és Bernben a lélekszám 1 000 000 körüli, de a legkisebb hét-nyolc tagállamnak, így például Uri-nak, Obwalden-nek vagy Nidwalden-nek, csak néhány 10 000 főből áll a lélekszáma (Ribaux, 2019; Kohercz, 2013; Thoele, 2014; Müller, 2018; [URL1](#); [URL2](#); [URL4](#)).

Szervezeti és a személyi állomány jellemzői

A bevezetőben írt államszervezeti jellemzők alapján feltételezhető, hogy a rendőrség struktúrája hasonlóan összetett módon épül fel. Ennek alapjait a szövetségi köztársaság közigazgatási rendszere határozza meg, ami területenként eltérő modelleket és saját rendőrségi törvénybe foglalt hatásköröket eredményez. Utóbbit, ahogy a költségvetésüket is, a tagállami parlamentek határozzák meg. A svájci rendőrség tehát nem egységesen, hanem decentralizált módon funkcionál. Az autonóm szervek különböző struktúrával, feladatokkal, létszámbiztosítási mechanizmussal, egyenruhával (kivéve az ország nyugati területén) rendelkeznek, de vannak közös jellemzőik. A német nyelvű kantonok rendszerint bünyügyi, közbiztonsági és közlekedésrendészeti egységek köré szerveződnek. A francia területeken a rendészeti munkát, ideértve a közlekedésrendészeti feladatokat is, a csendőrség (gendarmerie) végzi, a bűnügyek pedig a rendőrség (police de sûreté) hatáskörébe tartoznak. Az olasz nyelvű Ticino földrajzi szektorok alapján, de a francia kantonokra jellemző módon épül fel. Egységes a koncepció abban, hogy a tagállami rendőrségeket az igazgató (parancsnok) vezeti, aki tagja a kantonok kormányának és politikai felelősséggel tartozik a szervezetért. A rendőrök jogai és kötelezettségei, a szövetségi alkotmánynak és a szövetségi bíróság gyakorlatának köszönhetően, valamint a nemzetközi jogi elvárásoknak való megfelelés miatt összhangban vannak egymással. A beosztások kantonok szerint változnak, de általánosságban elmondható, hogy a katonai rendfokozati struktúra mindenütt megjelenik. Rendszerint, emelkedő sorrendben a következőket alkalmazzák: rendőrhallgató, rendőr, őrzető/közrendőr, szakaszvezető, felügyelő, speciális feladatokat ellátó felügyelő, őrmester, speciális feladatokat ellátó őrmester, segédtsízt, speciális feladatokat ellátó segédtsízt, hadnagy, főhadnagy, százados, őrnagy, alezredes, ezredes. A főtisztí rendfokozatok általában központi irányítási feladatok mellé, míg a tisztí rendfokozatok valamilyen beosztott vezetői pozícióhoz társulnak. Az egyes kantonok közötti kooperáció több horizontális és vertikális fórumon (lásd a Rendőri Vezetők Konferenciája – Konferenz Der Kantonalen Polizeikommandanten) keresztül valósul meg, amelyek biztosítják a közösen elérendő célok együttes implementálását. Alapvetően a tagállami rendőrségek felelnek az illetékességi területükön elkövetett

bűncselekmények megelőzéséért és nyomozásáért, valamint a rendészeti feladatok ellátásáért, a különböző speciális egységek létrehozásáért és működtetéséért, így például a repülőtéri rendőrségért vagy a vízirendészetért.

A kantonok gyakran városi és közösségi rendőrségekre tagozódnak, de vannak olyan területek, ahol ez egyáltalán nem jellemző. A közösségi rendőrségek száma országos szinten körülbelül 300, hagyomány alapján vagy a földrajzilag tagoltabb területeken működnek. Utóbbiakra példa Graubünden vagy Wallis kantonok. Néhány egység munkáját a Városi Rendőri Vezetők Szövetsége (Swiss Association of Municipal Police Chiefs) hangolja össze. Elsődlegesen rendészeti feladatokat látnak el, a kantonok részét képezik, azonban a magas autonómiával rendelkező területeken – mint Zürich vagy Lausanne – elkülönült szervezetként funkcionálnak és büntetőjogi jogkörrel is rendelkeznek. A tagállami, városi és közösségi rendőrségek mellett végzi a munkáját az állam teljes területére kiterjedő illetékességgel rendelkező Svájci Szövetségi Rendőrség (angol nyelvi fordításában a Federal Office of Police, röviden Fedpol). Feladatai közé a nemzeti adatbázisok kezelése, a nemzetközi kötelezettségek, így például a schengeni együttműködés, az Interpol (Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete) és az Europol (Bűnüldözési Együttműködés Európai Unió Ügynöksége) kooperáció teljesítése, a személyvédelem és az objektumórzés, és a súlyos, szervezett bűnözésekhez kapcsolódó nyomozások elvégzése tartoznak. Utóbbival kapcsolatban kiemelendő, hogy a büntetőeljárás országos szinten 2011 óta egységes, a Fedpol munkája pedig nem sértheti a tagállamok szuverenitását, így a hatáskörükbe tartozó nyomozásokat.

A rendszer egészét tekintve hasonlóan érdekes eltéréseket mutatnak a létszámadatok is. Ribaux (2019) cikke alapján a hivatásos és polgári alkalmazottakkal a Fedpol 900, a kantonok 18 400, míg a városi rendőrségek 5100 főt foglalkoztatnak. A 2014-es adatok szerint a tagállamokban összesen még csak 17 816 rendőr volt, amellyel a rendőrsűrűség (100 000 lakosra 219 rendőr) az európai országok között az egyik legalacsonyabbnak tekinthető. A kantonok állományának mérete, gyakorlatilag hasonló feladatkör mellett, eltérően oszlik meg. Míg például Zürich 3500 főt (és körülbelül 200 fő polgári, valamint 2200 rendészeti szakterületen teljesítő, speciális kiegészítő feladatot ellátó alkalmazottat), addig Appenzel-Innerhorden csak 28 főt foglalkoztat. A létszám tükrében változik a lakosságra jutó rendőrök aránya. Ez országos szinten 453 lakos/1 rendőrt jelent, de a vidéki területeken, például Thurgauban ez kedvezőtlenebb (710:1). Ezzel ellentétben a városi részeken, így Bazel városban az arány erősebb (263:1). További különlegességet teremt a városi és a kantonok egymáshoz viszonyított létszámhelyzete. Habár a kantonok többsége a városi rendőrségeket integrálta, országszerte léteznek ettől eltérő gyakorlatok. Például Vaud városi rendőrsége

magasabb létszámmal rendelkeznek, mint maga a tagállami rendőrség. A hivatásos és a polgári alkalmazottak aránya a szervezeti kultúra és a feladatkörök mentén alakul. Ez a Fedpol-nál a legmagasabb, gyakorlatilag fele-fele. A kisebb létszámú, generalista feladatellátást igénylő területeken kevesebb, míg a speciális tudást, meghatározott munkakör ellátását igénylő helyeken, főleg a nagyobb városokban, több a civil munkavállaló száma. A nők a teljes állomány mintegy 22%-át teszik ki (adat a kantononként történő lebontásra nem áll rendelkezésre), azonban arányuk a magasabb beosztások között ennél alacsonyabb (Mariani, 2016; Ribaux, 2019, 248., 250-251.; Tossoukpe, 2018, 30; URL1; URL2; URL3; URL25; URL50; URL51).

Az előző, országos szintű leírás után, egy önálló földrajzi terület rendőrségeinek szervezeti jellemzőit is röviden bemutatom. Választásom azért esett Zürichre, mert korábban – kiadási eljárások kapcsán – többször hajtottam végre szolgálati feladatokat ott. Emellett itt szervezetileg elkülönülve, de egymás mellett teljesítik a munkájukat a kantoni, a városi és a közösségi rendőrség tagjai, ami egyedi elemzési lehetőséget teremt (URL26).

A tagállam rendőrsége rendészeti és bünyügyi jellegű munkát végez, egyszerre lát el megelőző, beavatkozó és büntető feladatokat. Illetékességi területe sűrűn lakott, amelybe két nagyobb (100 000-nél több lakossal rendelkező) város, illetve további 170 kisebb város és falu tartozik. Emellett a kanton egyszerre gazdasági, pénzügyi és közlekedési központja is Svájcnak. A szervezet a Biztonsági Minisztérium (Sicherheitsdirektion des Kantons) irányítása alatt van, élén az igazgató áll, akinek közvetlen alárendeltségébe a kommunikációs szolgálat, öt részleg (bűnüldözési, közbiztonsági, közlekedésrendészeti, repülőtéri rendőrségi, regionális), illetve két központi parancsnokság tartozik. A regionális részleggel kapcsolatban kiemelendő, hogy a körülbelül 400 főből álló állomány szoros együttműködésben dolgozik a közösségi és városi rendőrségekkel, valamint egyszerre teljesít közbiztonsági, közlekedésrendészeti és bűnüldözési szolgálatot. A szerv megtartó képessége rendkívül magas, a 40 év szolgálati időre tervezett karrierutat a belépők 95%-a végig járja, a lemorzsolódás a teljes életpályán mindösszesen 5% (Rintelen, 2019). Érdekes helyzetet teremt a területen egyszerre működő rendőri szervek közötti feladatmegosztás, amelyet a zürichi rendőrség szervezéséről szóló (Polizeiorganisationsgesetz, röviden: POG) 2004. november 29-i törvény határoz meg. A városi és kantoni rendőrségnek a rendészeti területen azonos jogköre van. A bűnügyek vonatkozásában a városi rendőrség végzi a hatáskörébe utalt nyomozásokat, de végrehajtja a kantoni rendőrség hatáskörébe tartozó bűnügyek elsődleges (azonnali intézkedést igénylő) feladatait is (URL13). A körülbelül 260 hivatásosból álló közösségi rendőrség alapvető rendészeti feladatokat (közlekedésrendészet, járőrszolgálat stb.) lát

el a kanton városaiban és a különböző településein. Tevékenységi körébe tartoznak továbbá a kisebb súlyú bűncselekmények és a szabálysértésekhez kapcsolódó eljárások, a kantoni rendőrség bünygyi munkájának segítése (URL32).

Toborzás és a jelentkezés módja

A következőkben elsősorban a Zürich területén működő rendőrségek, toborzási metodikáját, az egységekhez történő jelentkezés módját, a személyi és képesítési feltételeiket, a rendőrkiválasztásuk folyamatát, az alkalmassági kritériumaikat, valamint a képzési rendszerre és a próbaidőre vonatkozó ismereteket fogom bemutatni. A képzésre vonatkozó jellemzők részletes bemutatását megelőzve, itt szeretném kiemelni, hogy a zürichi kantoni, városi és közösségi rendőrségek ugyan eltérő feltételrendszer alapján választják ki a saját állományukat, de a Zürichi Rendőriskolába (Zürcher Polizeischule) felvételt nyertek ugyanabban a képzésben részesülnek. Ez pedig azt feltételezi, hogy minden kiválasztottnak ugyanarra kell képesnek és alkalmasnak lennie, ennek ellenére a kritériumok között sokféle különbség tapasztalható (URL12).

A toborzás nehézségeivel kapcsolatban Thoele (2014) kiemelte, hogy Svájcban alacsony a munkanélküliség, a rendőrséget a társadalom kevésbé tiszteli, a tevékenység fárasztó, a munkaidő pedig kiszámíthatatlan, emiatt a munkaerőpiacon a rendőrség alacsony vonzerővel rendelkezik. A rendőri munka jellegéről, a szolgálati feladatokról, a jelentkezési feltételekről és a képzési rendszerről központosítottan érhetőek el tájékoztató anyagok a Svájci Karriertanácsadó (Berufsberatung) honlapján, illetve a svájci hatóságokkal való online kapcsolattartást szolgáló weboldalon keresztül. Utóbbi például lehetőséget ad arra, hogy a rövid pályabemutató mellett az érdeklődő irányítószám alapján találja meg az általa preferált területre vonatkozó speciális rendőri feladatokat és a rendőrré válás feltételrendszerét (URL30; URL31).

Millie és Das (2008, 190.) a zürichi kantoni rendőrségről azt írta, hogy a célcsoportok elérését elsősorban nyomtatott sajtóanyagokon és rádióadásokon keresztül végzi. Toborzása folyamatos, minden hónapban körülbelül 40–50 jelentkezőjük van, amelynek a 20%-át veszik fel. A jelenlegi pályára csábítási rendszer különböző rendezvények segítségével, kiadványokkal (szakmai ismertetőkkel), valamint toborzási vonal üzemeltetésével valósul meg. Ezeket egészíti ki a kanton hivatalos weboldala, ami a bemeneti követelményekről teljeskörűen tájékoztatja az érdeklődőket (Rintelen, 2019; URL9). A tagállam üzemeltet továbbá egy álláskereső portált, ezen keresztül a rendőrség megüresedett beosztásai is fellelhetők (URL29). A jelentkezés egy SAP (rendszerlemző

és programfejlesztő) vállalatirányítási rendszeren alapuló elektronikus munkaügyi portálon történik, ahol egy kérdőív kiöltésére, valamint a következő információk megadására kerül sor: a jelentkező személyes adatai és családi háttere, képzettsége, munkatapasztalata, katonai előélete, referencia kapcsolatai, önéletrajza, üzleti érdekeltségei (befektetések), motivációja. A mellékletek közé a különböző okiratok szkennelt másolatai, valamint egy igazolványkép tartozik ([URL9](#); [URL10](#)).

A zürichi városi rendőrség toborzása a kantoni rendőrségéhez hasonló módon zajlik (weboldal üzemeltetése, személyes és telefonos tájékoztató stb.). A jelentkezés egy külön online applikáción keresztül történik, amelyhez csatolni kell az önéletrajzot, a motivációs levelet, az iskolai végzettséget igazoló iratokat, a nyilvántartási igazolásokat: adósság, büntetések, egyéb közigazgatási eljárások ([URL15](#)).

A tagállami és városi rendőrség toborzásával, a célcsoportok megszólításával, valamint a lakosság tájékoztatásával kapcsolatban kiemelendő, hogy a közösségi oldalakat (Facebook, Twitter és Youtube) aktívan használják ([URL53](#); [URL54](#); [URL55](#); [URL56](#); [URL57](#); [URL58](#)).

A zürichi közösségi rendőrség toborzása és a jelentkezési folyamata eltér a kantoni és a városi rendőrség metodikájától, mert weboldala csak platformként szolgál az egyes települések által kínált álláslehetőségeknek. A kutatás idején három különböző helyszín (Uster, Uitikon és Adliswil) eltérő jelentkezési határidővel kiírt pályázata volt elérhető ([URL33](#)). Ezek nemcsak központosítottan, hanem az egyes települések honlapjain is megtalálhatók. A jelentkezés módja Uster tekintetében egy elektronikus felületen keresztül történik, ahová a személyes adatok megadása után fel kell tölteni a motivációs levelet, az önéletrajzot és az egyéb igazoló iratokat (büntetlen előéletre, képzésre vonatkozó dokumentumok). Uitikon a felvételi kérelmet egy email címre kéri, amelynek a melléklete mindösszesen egy igazolványkép. Az adliswil-i egység iránt érdeklődőknek egy kontakt személy és a telefonszáma áll rendelkezésére, akin keresztül a jelentkezési eljárás is megvalósul ([URL34](#); [URL35](#); [URL37](#); [URL38](#); [URL39](#); [URL40](#)).

Személyi és képesítési feltételek

A zürichi kantoni rendőrség a személyi feltételei között elsősorban az elvárt személyiségjegyeket (érettséget, felelősségtudatot, agilitást, jó hozzáállást, önkontrollt, csapatmunkát, kitartást), valamint a megfelelő szellemi és fizikai teljesítőképességet hangsúlyozza ki. Kiemelt szerepe van az olyan alaki

követelményeknek is, mint a diszkrét haj- és szakállviseletnek, a testékszerek hordásának, a tetoválások formájának és láthatóságának. A fejen, a nyakon és a kezeken, továbbá az alkaron viselt nagyobb tetoválások, amelyek a szakmai és az etikai elvárásokkal nem egyeztethetők össze, kizáró okot jelentenek. A formális követelmények között két személyi feltétel jelenik meg, ezek a svájci állampolgárság és az életkor, ami a legalább betöltött 20., de a 33-at meg nem haladó életév. A személyi kritériumoknál található még az egészségi alkalmassági feltételekhez is sorolható testmagasság (nőknek 160, a férfiaknak legalább 170 centiméter), valamint a megfelelő (szín)látás. A képesítési elvárások részét a kantonban kötelezően előírt oktatási idő teljesítése (két év óvoda, hat év általános iskola, három év középiskola), az érettségi bizonyítvány vagy a szakiskolai végzettség, az alapfokú informatikai ismeretek (gépírás, számítógép használata), továbbá a B kategóriás járművezetői engedély megléte képezik (URL8; URL9).

A zürichi városi rendőrség személyi kritériumai alapjaiban azonosak a kantoni rendőrségével, de az életkor felső határa itt 39 év, illetve nincs testmagassági korlát, azonban a 160 centiméter alatti jelentkezőket külön fizikai alkalmassági vizsgálatnak vetik alá. A városi rendőrség az extrém vallási és politikai meggyőződéssel rendelkező személyeket alkalmatlannak nyilvánítja. A képesítési feltételek is egyezést mutatnak, azonban a városi rendőrségen a gépjárművezetői engedély megszerzése a képzés első évében is elegendő, az informatikai képességek pedig nem tartoznak a bemeneti előírások közé (URL14; URL52).

A zürichi közösségi rendőrséghez tartozó Uster körülbelül 30 fős rendőrállományába való jelentkezés személyi és képesítési feltételi közé a svájci állampolgárság, az „ideális életkor” (35 év alatt), a kifogástalan életvitel, a rendőrképzés elvégzése, a rokonszenves megjelenés, valamint a megfelelő személyiségjegyek (asszertív dinamizmus, stressztűrőképesség, kommunikáció, csapatmunka) tartoznak (URL36). Uitikon és Adliswil esetében a feltételrendszer megegyezik. Kiemelendő, hogy nincs irányadó életkor, helyette többéves munkatapasztalatot kérnek a jelentkezőtől (URL38; URL40).

A kiválasztás folyamata

A zürichi kantoni rendőrség korábbi rendőrkiválasztási folyamatában a német és francia nyelvtudást, a számtani, földrajzi, valamint a svájci közigazgatási rendszerekre vonatkozó ismereteket tesztelték, emellett fizikai és egészségi alkalmassági vizsgálatokat folytattak le. Ezek között kiemelt fontossággal bírt az erőnlét ellenőrzése során nyújtott teljesítmény (Millie és Das, 2008, 190). Aktuálisan ez a folyamat öt-hat hónapon keresztül zajlik, amit a zürichi kantoni

rendőrség végez. Az egyes szakaszokat körülbelül egy-egy hónap különbséggel folytatják le. A toborzási tájékoztató szerint az eljárás kifejezetten magas elvárásokat, kihívást jelentő követelményeket támaszt a pályázókkal szemben. Emellett nemcsak az aktuális képességek felmérésére, hanem azoknak a potenciálisan fejleszthető területeknek a megismerésére irányul, amelyek a szervezet jövője szempontjából hasznosak lehetnek. A jelentkezés után az első fázis a pszichológiai teszt, amit a sportorvosi vizsgálat követ. A harmadik rész az úgynevezett értékelési szakasz, ahol egy német nyelvi felmérésre kerül sor. Végül pedig a környezettanulmány és a referenciaellenőrzés (biztonsági vizsgálat) történik. A jelentkezőknek szóló tájékoztató szerint, a német nyelv hiányos ismerete okozza a legnagyobb mértékű alkalmatlanságot. A sikeres felvételhez valamennyi fázist eredményesen kell teljesíteni. Sikertelen pályázás esetén a jelentkezés nyolc hónap múlva próbálható meg újból (Rintelen, 2019; URL9).

A zürichi városi rendőrség kiválasztási eljárásának hossza körülbelül három-négy hónap, amelyben az egyes szakaszokra való továbbjutás feltétele az azt megelőző szakaszsikeres teljesítése. A felvételtől szóló döntést az oktatást megelőzően legalább három hónappal közlik a pályázóval (URL16). A kiválasztás folyamata a személyi és képesítési feltételeknek való megfelelés ellenőrzésével kezdődik, majd ezt követően kerül sor egy pszichológiai alkalmassági vizsgálatra. Ezután ellenőrzik a jelentkező erőnléti állapotát, amit egy munka-interjú követ. A felvételtől előzetes döntést hoznak, ennek megszületése után bemeneti orvosi vizsgálatot alkalmaznak, és amennyiben ez pozitív eredménnyel zárul, elvégzik a szükséges biztonsági vizsgálatokat (referenciaellenőrzést), végül a pályázó megkezdheti a rendőrképzést (URL14).

A zürichi közösségi rendőrségre történő kiválasztás gyakorlatilag az alaki követelményeknek való megfelelés alapján zajlik, ehhez képest külön folyamatra utaló adatot sem a szakirodalomban, sem az elektronikus források között nem találtam.

Alkalmassági követelmények

Millie és Das (2008, 191) a zürichi kantoni rendőrség pszichológiai alkalmassági vizsgálatáról, valamint a közigazgatási rendszerre vonatkozó tudásfelmérőről azt állapította meg, hogy leginkább a nem megfelelő jelöltek kiszűrésére alkalmas, de egyúttal egyes társadalmi csoportok reprezentációját is csökkenti. A kiválasztási folyamatban leírt jellemzőkön túlmutató követelményspecifikációt a kantoni rendőrség a jelenlegi tájékoztató anyagaiban nem közölt a jelentkezőkkel. Ehhez képest a zürichi városi rendőrség alkalmassági követelményei

információgazdagabb módon álltak rendelkezésre. A pszichológiai alkalmassági vizsgálatuk egy német nyelvi szintfelmérőből, valamint egy kognitív képességtesztből és egy meghatározott témáról szóló egyórás esszéírásból áll. A fizikai alkalmassági vizsgálat részét képezi a testmagasság mérés, valamint a fegyverhasználatra való képesség (kézméretének és erejének) ellenőrzése a rendszeresített eszközökkel. Az erőnlét felmérésekor a következő gyakorlatokat kell végrehajtani: 4x15 méter ingafutás, férfiaknak felhúzódzkodás, nőknek hajlított karú függés, akadálypályán történő áthaladás (bukfenc, zsámoly átugrása és alatta való átkúszás egy 5x5 méteres pályán), lábemelést behajlított karú hídtartásban (plank, törzserő mérés), 3000 méter futás. Valamennyi gyakorlat alapján legfeljebb hat pont szerezhető úgy, hogy a nőknek és a férfiaknak eltérő teljesítménykövetelményeket határoznak meg. Minden feladatnál legalább egy, míg a törzserő vizsgálatánál legalább három, az összes feladattal együttesen 15 pontot kell a pályázónak szereznie. Az interjút a városi rendőrség állományából érkezők hajtják végre, amelynek a célja a motiváció és a szolgálati követelményeket teljesíteni képes személyiségjegyek feltérképezése. Az orvosi alkalmassági vizsgálat elsődlegesen sportorvosi vizsgálat, ami annak a megállapítására irányul, hogy a képzés alatti fizikai terhelésre a hallgató szervezete milyen mértékben alkalmas ([URL14](#)).

Ez a bekezdés integrálható lenne a képzési jellemzőkhöz is, azonban az alkalmasság eldöntése tekintetében ugyanolyan relevanciával rendelkezik, ezért itt ismertetem a Zürichi Rendőriskolába való bekerüléskor (később a képzés során szisztematikusan) lefolytatott összetett fizikai alkalmassági vizsgálat jellemzőit. A bemenetkor a következő gyakorlatokkal végeznek felmérést: kondicionális és koordinációs feladat, állóképességet mérő hat kilométer futás, 5800 méter tájfutás (110 méter szintkülönbséggel), törzserőt mérő feladat, ügyességi feladat, 400 méter mellúszás szintidőre (kilenc és félperc), merülési gyakorlat (kétszer öt méteres területen, egylevegővel öt karika összegyűjtése). A teljesítményt nőknek és férfiaknak eltérő pontrendszerben mérik. Az első kondicionális és koordinációs feladat egy akadálypálya, amely tíz részfeladatból áll. Először egy zsámolyra kell felugrani, majd egy vékony rúdon kell átfutni, ahol az egyensúlyvesztésért pontlevonás jár. Ezután egy labdát kell elkapni, majd ezzel a pályán kétféle ügyességi feladattal (labdát pattogatva és gurítva) szlalomban végig jutni. Ezt követi egy akadály alatt való átgurulás, a hátrafelé futás és két újabb akadályon történő átjutás. A feladatra 12 perc áll rendelkezésre, egy körért tíz pont adható. A törzs erejét mérő feladat során lábemelést kell végezni behajlított karú hídtartásban. Az ügyességi vizsgálat alatt egy 5x5 méteres pályán bukfencet, zsámoly átugrást és alatta való átkúszást kell 100 másodperc alatt végrehajtani ([URL41](#); [URL42](#)).

Képzés és próbaidő

A svájci rendőrképzés katonai hagyományokon alapszik, mára azonban a szigorú nevelés mellett leginkább bizonyos kompetenciák megszerzésére irányul, így például az intézkedések során a különböző érzelmek, szituációk kezelésére, a megfelelő helyzetértékelésre (Millie & Das, 2008, 192.). Korábban a rendőrök alapoktatása és a továbbképzés a kantonok hatáskörébe tartozott, azonban bizonyos területeken a tagállamok – különböző együttműködési megállapodások alapján – együttes felkészítési centrumokat üzemeltettek (URL2). Ezt a koncepciót 2019 őszén felváltotta a nemzeti szinten egységes alapfelkészítési program bevezetése, amit egy hároméves, a Svájci Rendőr Intézet (Schweizerisches Polizeii-Institut) által menedzselt projekt keretében fejlesztettek ki. A képzés kétéves, kompetenciaorientált. Az újonnan felszerelőknek mindkét évben egységes követelményrendszer alapján kell vizsgát tenniük, először az elsajátított elméleti, majd a gyakorlati ismeretekből. Utóbbit, figyelembe véve a területi sajátosságokat, mentorok segítik. A hallgatók záróvizsgájának alapja egy saját portfólió elkészítése, amit kiegészít egy összefoglaló jelentés, valamint egy szakértői interjú. A képzés elvégzésével „szövetségi rendőr” bizonyítványt adnak ki (URL5). Az egységes elvárások és a program koordinálásáért a Svájci Rendőr Intézet felel. Az oktatások összesen hat intézményben zajlanak: az amriswil-i Kelet-Svájci Rendőriskolában (Polizeischule Ostschweiz), a Savatan-i Rendőr Akadémián (Academie de Police de Savantan), a két külön iskolát (Granges-Pacco-i és Colombier-i) magába foglaló Interregionális Rendőrképző Központban (Centre Interrégional de Formation de Police, röviden: CIFPOL), a Hitzkirch-i Interkantonális Rendőriskolában (Interkantonale Polizeischule Hitzkirch), a Giubiasco-i Rendőrképző Központban (Centro di Formazione della Polizia Giubiasco, röviden: CFP) és a Zürichi Rendőriskolában (ULR6).

A Zürichi Rendőriskolába a zürichi, a zürichi városi, a zürichi közösségi, a winterthuri városi, illetve a Glarus kantoni rendőrség állományába kerülők az alapképzést együttesen folytatják le (URL12). Az első év elméleti képzése (jogelmélet, bűnügy és bűnügyi technika, személyek és tárgyak felkutatása, kihallgatástaktika, irányítási ismeretek, gépjárművezetési technika, átvizsgálások, lövészet, önvédelem, pszichológia, közösségi rendészet, idegennyelvek, informatika, közjog, elsősegély nyújtás) három darab, egyenként négy hónapos modulból áll. Az első az általános rendészeti ismeretekről, a második az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazásáról, a harmadik pedig mentorok segítségével történő gyakorlati jellegű (regionális, közbiztonsági és közlekedésrendészeti részlegnél eltöltött) vizsgafelkészülésről szól. A sikeres vizsga után a hallgatók esküt tesznek, majd a svájci rendőrség állományába kerülnek, egyidejűleg

megkapják a rendőr végzettséget igazoló bizonyítványukat. A hallgatók a második évet a Zürichi Nemzetközi Repülőtéren teljesítik, ahol a schengeni külső határokhoz és a repülőtéri biztonságához kapcsolódó feladatokat látják el. A képzés alatt a hallgatókat fizetés illeti meg, amelynek az összege 5482 és 6207 svájci frank. Ez a 2021. január 29-i, 330 forintos árfolyammal számolva hozzávetőleg 1,8 millió és 2 millió forintot jelent.

A kétéves képzés elvégzését követően az újonnan felesküdtött rendőrök a repülőtéren folytatják tovább a munkát körülbelül egy éven keresztül, majd három hónapos gyakorlatra kerülnek a rendőrség fogdaszolgálatához. Ezután az ötéves szakmai tapasztalat megszerzéséig a repülőtéri rendőrkapitányság, a közlekedésrendészet, a közrendvédelem, valamint az ügyészség nyilvántartásért felelős állományában teljesítenek szolgálatot. A hatodik évtől kerülnek a regionális rendőrséghez, majd a hetedik évtől kezdve nyílik lehetőségük a speciális, így például a nyomozati feladatok ellátására (Rintelen, 2019; URL9; URL11). A felvételt követően a zürichi városi rendőrségen körülbelül négy és fél év szolgálatot kell teljesíteni, amibe beletartozik a képzési idő is. Amennyiben a pályakezdő ennél a szolgálati időnél rövidebb ideig van állományban, úgy a képzési költségeit (200 000 svájci frank, körülbelül 66 millió forint) időarányosan köteles visszafizetni. Ez alól a képzés elvégzését követő három hónapos próbaidőszak elvárás alatti teljesítése esetén megszűnő szolgálati viszony ad felmentést. A frissen végzetteknek tehát körülbelül három évig teljes munkaidőben kell a rendszerben maradniuk, ezt követően van lehetőségük eltérő munkarendben dolgozniuk (URL16).

Speciális állománykategóriák

A zürichi tagállami rendőrség a rendőrségi fogdaszolgálatra, a határellenőrzések segítésére, a repülőtéri csomagátvizsgálásra speciális állománykategóriákat alkalmaz. Toborzásuk, személyi feltételeik és felkészítésük eltér a rendőrökétől, kiválasztási eljárásuk gyakorlatilag a formai követelményeknek való megfeleléssel megvalósul. A kisegítő fogdaszolgálat esetében a jelentkezés feltétele a svájci állampolgárság, a kötelező és szakiskolai végzettség, a kifogástalan életvitel, a B kategóriás járművezetői engedély, nők esetében a legalább 160, férfiaknál a 170 centiméteres testmagasság, a fizikai alkalmasság, valamint a (svájci) német nyelv ismerete. A határellenőrzést segítő biztonsági személyzet követelményei hasonlóak, azonban nincs testmagassági és fizikai elvárás, nem feltétel a B kategóriás járművezetői engedély, de az informatikai képességek megjelennek munkafeltételként. A repülőtéri rendőrség csomagátvizsgáló

munkaköréhez a svájci állampolgárság, a fenti képesítési követelmények, az angol nyelv alapfokú ismerete, a csapatmunkára való képesség és a jó kommunikációs készség, illetve a megfelelő látás tartoznak a bemeneti elvárások közé. Feltétel továbbá a jó ítéelőképesség és a problémamegoldási készség is. A fogdászolgalatra jelentkezők képzése három hónap (13 hét), a határellenőrzésben résztvevőké 12 hét, a reptéri csomagátvizsgálóké pedig öt hét ([Rintelen, 2020](#), [URL 26](#); [URL27](#), [URL28](#)).

Kiemelendő továbbá, hogy a városi rendőrség rendőri segítő állományt is foglalkoztat, akik kizárólag rendészeti feladatokat látnak el, például jelenlét és járőrözés a frekvenciált területeken, közlekedésrendészet (forgalomirányítás, ellenőrzés) ([URL17](#)). A segítő állomány felvétele, valamint a bemeneti feltétel-rendszere alapvetően egyezést mutat a rendőrökével, azonban a személyi követelmények között az életkor kitolódik a 49. életévig, valamint a munkakört a tartózkodási engedéllyel rendelkező külföldi állampolgárok is elláthatják. Képzésük hat hónap, amelyet követően feladataikat heti 42 órás munkahéten teljesítik legalább egy éven keresztül ([URL18](#); [URL19](#); [URL20](#)). Egyedi állománykategóriát képez továbbá a konzulátusok védelméért felelős segítő szolgálat, amely az őrzési és védelmi feladatok mellett a fogvatartottak kísérésében, valamint a rendészeti jellegű rendőri munkák támogatásában is részt vesz. Személyi feltételeik hasonlítanak a rendőrökéhez, míg az állampolgársági és életkori elvárások megegyeznek a rendőri segítő állományával. Testmagassági korlát nincs, az idegen nyelvek (francia és/vagy angol) ismerete a pályázat elbírálásában előnyt jelent. A jelentkezés módja egyezik a rendőrökével. Kiválasztási eljárásuk első része kognitív képességtesztből és a német nyelvtudás felméréséből áll. Utána ellenőrzik a testsúlyt és a testmagasságot. A 170 centiméter alatti jelentkezők fegyverkezelési, míg a 160 centimétert el nem érőknek a gépjármű vezetési képességét is vizsgálják. Ezt követően különböző értékelési feladatokkal elemzik a pályázó motivációját és a személyiségét ([URL6](#)). A felvételi döntés meghozatala előtt a jelentkezőt orvosi vizsgálatnak vetik alá, amelynek célja, hogy a munka fizikai követelményeinek való megfelelést ellenőrizze. A képzésük mindösszesen hét és fél hónap elméleti és gyakorlati modulokból álló program, amelynek az elvégzésével együtt legalább két évet kell állományban tölteniük (így térül meg a 130 000 svájci frank képzési költség). Ebből a próbaidő a felszerelést követően három hónap ([URL21](#); [URL22](#); [URL23](#); [URL24](#)).

Eltérő megoldások

A toborzási módszerekkel kapcsolatban Thoele (2014) azt emelte ki, hogy Bázelen a célcsoportok elérése a közlekedési eszközön elhelyezett reklámok, valamint a közösségi média (Facebook) használatán keresztül történik. Ez a megoldás jellemezte a zürichi kantoni és a városi rendőrség pályára csábítását is. A személyi feltételek között megjelenő állampolgársági kritérium országszerete eltérő képet mutat. A külföldiek alkalmazását például a Svájci Rendőri Szövetség (Association of Swiss Police Officers) úgy támogatta, hogy az oktatási intézménybe történő felvételüket követően a jelölteknek honosítási eljárás kellett volna részt venniük, így az állományba kerülésükkor már svájci állampolgárként foglalkoztathatók (Thoele, 2014). Egyes területeken, így Bazel városban, Schwyz, Genova és Neuchatel kantonokban – létszámbiztosítási célból – a jelentkezéshez elfogadják a tartózkodási engedélyt, illetve a honosítási folyamatot igazoló iratot (Tossoukpe, 2018, 30). Ezen a téren úttörő szerepe volt Bazel városának, ahol már 2001-ben két svájci gyökerekkel rendelkező, de olasz állampolgárságú személyt vettek fel és iskoláztak be rendőrképzésre (Folkes, 2001). A bemenetük érdekében még az 1996. évi rendőrségi törvényüket is módosították. Érdekesség, hogy a 2014-es létszámadatok szerint a körülbelül 700 fős állományukban a külföldiek (finn, holland, horvát, magyar, német, olasz, portugál és spanyol állampolgárok) száma 15–25 fő között mozgott, ami tekinthető nem számottevőnek. A nem svájci állampolgárok alkalmazását 2014-ben a zürichi kantoni rendőrség parancsnoka is megkísérelte, azonban politikai szinten ellenállásba ütközött, így az elképzelés megvalósítására nem került sor. A személyi követelmények mellett a képesítési kritériumok meghatározása is az adott rendőri szerv feladatkörébe tartozik, azonban többségében ez egységes képet mutat. Fontos látni azt is, hogy a felvétel a kantoni, a városi vagy a közösségi rendőrségek állományába történik, ezt követően kerül sor a különböző rendőrképző intézményekbe való beiskolázásra (URL7).

A Zürichi Rendőriskolával kapcsolatban kiemelendő, hogy nem csak a zürichi egységek személyzetét, hanem a winterthuri városi, valamint a Glarus kantoni rendőrség állományába kerülők felkészítését is végzi (URL12). A winterthuri városi rendőrségre pályázóknak a svájci állampolgárságot a képzés végéig kell megszerezniük. A jelentkezés feltétele a 20 és 39 közötti életkor, valamint a férfiakra és nőkre egyaránt irányadó legalább 160 centiméteres testmagasság. A személyi feltételek között erős szerepet kapnak a különböző kompetenciák, lásd az analitikai gondolkodás, a gyors felfogóképesség, a csapatmunka, a rugalmasság, a magabiztos megjelenés, a jó magaviselet, a lojalitás, a felelősségvállalás, a stressztűrőképesség, az önkontroll, a jó kommunikáció és

a kritikai gondolkodás (URL43). Kiválasztásuk erőssorrendjében a pszichológiai alkalmasság jelenik meg először, az ehhez tartozó feladatot egy online felületen keresztül bárhol végrehajthatják a jelentkezők. A vizsgálat a német nyelvi tudást, a kognitív és szociális képességeket, a motivációt és az integritást ellenőrzi. A fizikai alkalmasság eldöntése a svájci hadsereg alkalmassági kritériumrendszere szerint történik: két kilogrammos medicinlabda-hajítás a lehető legtávolabbra, helyből távolugrás, lábemelés híd tartásban, egyensúlygyakorlat (egylábon, csukott szemmel és hátrahajtott fejjel), ingafutás. A nőket és férfiakat egységes pontrendszer alapján értékelik. Gyakorlatonként 25 pont szerezhető, összesen legalább 80 pont szükséges az alkalmas minősítéshez. Ezt követi az egészségi állapotfelmérés, amelyen a jelentkező, ha megfelel, egy értékelési napnak nevezett eljárás keretében egyéni és csoportos feladatokon, valamint egy interjúon keresztül tovább vizsgálják az alkalmasságát. A végső felvételre a biztonsági ellenőrzést követően kerül sor. A rendszerbe kerülőket a kétéves képzési időt követően, három évig pénzvisszafizetési kötelezettség terheli (URL44; URL45).

Glarus kanton rendőrségének személyi feltételei között „ideális életkor” (20–35 között) jelenik meg. A testmagasságra vonatkozó kritérium a nők esetében legalább 160, a férfiaknál 170 centiméter. Egyedi kitétel továbbá, hogy a képzés elvégzése után a kanton területén bejelentett lakcím szükséges. Az alkalmassági vizsgálatokat a kelet-svájci rendőrségek (Appenzell Ausserrhoden, Appenzell Innerrhoden, Graubünden, Schaffhausen, Sankt Gallen és Thurgau kanton, továbbá Chur és Sankt Gallen városok, valamint Liechtenstein Hercegség) rendszere alapján folytatják le. Ezek a szervek a rendőrképzésüket egységesen a Kelet-Svájci Rendőriskolában végzik (URL46; URL47). Az utóbb felsorolt szervekhez különböző módon lehet jelentkezni, de a képzési intézménybe való bekerülés közös feltétele, hogy a rendszeresített alkalmassági vizsgálaton a jelentkező megfeleljen és erről igazoló iratot (oklevelet) mutasson be. Sikertelenség esetén az eljárás egy éven belül nem ismételhető meg, míg az eredményes teszt két évig érvényes. A vizsgálatok sorrendjében először a pszichikum, majd a fizikum jelenik meg. Az elméleti tesztnek nevezett pszichológiai vizsgálaton a jelentkezők intelligenciáját, döntési képességét, memóriáját, kommunikációs és matematikai készségeit ellenőrzik. Az erőnléti feladat egy összetett akadálypálya, ahol különböző gyakorlatokat kell végrehajtani: akadály megmászása, egyensúlyi feladatok, szlalom labdával (kézzel és lábbal egyaránt), akadály alatt történő átbújás, illetve azon való átugrás, korláton való haladás, hátrafelé bukfenc. A feladatsort 12 perc alatt kell végig csinálni, az értékelés pedig a nőknek és a férfiaknak is eltérő szintek alapján történik (URL48). Ez egyezést mutat a Zürichi Rendőriskola bemeneti fizikai tesztjével.

A kelet-svájci rendőrségek személyi és képesítési feltételei a következők szerint általánosíthatók: svájci állampolgárság (illetve liechtensteini), kifogástalan életvitel, középiskolai, szakközépiskolai végzettség, B kategóriás vezetői engedély, magas szintű személyi és szociális kompetenciák, alapvető informatikai ismeretek (MS Office programok, gépelés), egészségi, pszichikai és fizikai alkalmasság, illetve a képzés végére az úszástudás igazolása. Ezekhez képest az egyes szervek többletkövetelményeket fogalmazhatnak meg, amelyek a következők. Appenzell Ausserrhoden-ben az állományba kerülést követően a rendőröknek a kanton területén kell lakniuk, emellett a férfiak számára felvételnél előnyt jelent a sorkatonai szolgálat elvégzése. Appenzell Innerrhoden-ben az életkori előírás 22 és 28 között mozog, míg a testmagasság a nőknek legalább 160, férfiaknak legalább 170 centiméternek kell lennie. Graubünden kantonban a testmagasság alsó határa férfiaknak és nőknek egyaránt 160 centiméter, míg az életkori követelmény a betöltött 20., de a 35-öt meg nem haladó életév. Az olasz anyanyelvűeknek, amennyiben az alapképzést a Ticino-i (Giubasco-i) Rendőrképző Központban végzik el, német nyelvi kompetencia teszten kell megfelelniük. Sankt Gallen kanton rendőrsége a nőknek legalább 165, a férfiaknak legalább 172 centiméteres testmagasságot ír elő, emellett jó tanulmányi eredményeket is elvárnak a jelentkezőktől. Thurgau kantonban személyi feltétel a betöltött 20., de 36. életévet meg nem haladó életkor, a testmagassági kritérium pedig igazodik a graubünden-i kantoni rendőrségéhez. A schaffhauseni rendőrség a férfiak számára – amennyiben a katonai szolgálatra alkalmasak – bemeneti feltételként határozza meg a sorkatonai szolgálat teljesítését. A churi városi rendőrség életkorkövetelménye a 20. és 32. életév között mozog, míg a testmagasság az appenzel innerhorden-i kantoni rendőrségét követi. A sankt gallen-i városi rendőrség életkor feltétele a betöltött 20., de a 30-at meg nem haladó életév, a város közigazgatási területén bejelentett lakhely úgy, hogy a jelentkező a szolgálati helyére 60 percen belül meg tudjon jelenni. A férfiaknak előírás továbbá, hogy a katonai szolgálatra alkalmasak legyenek ([URL49](#)).

Megállapítások

Svájcban a rendőrségi feladatok ellátása rendkívül komplex képet mutat, amelynek a háttérben az ország egyes területeinek magas autonómiája áll. Emiatt különösen nehéz az egyes rendőri funkciókról, így a például a személyzetbiztosításról teljes rendszerképet felkutatni és felvázolni. Habár közös jellemzők a különböző szervek között megjelennek, mégis valamennyi kantoni, városi vagy közösségi rendőrség rendelkezik egy-egy speciális tulajdonsággal. A toborzással

kapcsolatban megállapítható volt, hogy a magas színvonalú életkörülmények, illetve maga a rendőri munka jellege negatívan befolyásolják a pálya csábító hatását. Ennek ellenére a pályántartás kiemelkedő eredményeket mutat. A toborzási módszerek tekintetében több területen azonos eszközrendszert alkalmaznak (például a közösségi média használata), amelyek mellett vannak központosított megoldások is. A személyzetbiztosítás egyik válfaja, hogy egyes rendőrségi feladatkörökre speciális állománykategóriákat alkalmaznak, akikkel szemben eltérő, láthatóan könnyebb bekerülési feltételeket támasztanak.

A jelentkezés főleg elektronikus úton, online felületen, erre külön létrehozott applikáción keresztül történik, ahová a szükséges igazoló iratok feltölthetők.

A személyi feltételek erős diverzitást mutatnak. Több területen kizárólag svájci állampolgárok jelentkezését fogadják el. Egyes helyeken elegendő, ha a honosítási eljárás az alapképzés végére lezárul, máshol a tartózkodási engedély birtokában külföldi állampolgárok is felvételt nyerhetnek. A testmagasság a vizsgált rendőri szerveknél jelentős részében kulcskritérium, de változó a gyakorlat abban a tekintetben, hogy a nőknek és a férfiaknak eltérő vagy azonos feltételeket írnak elő, alkalmaznak-e kiegészítő vizsgálatot azokkal szemben, akik ennek nem felelnek meg. Az életkor alsó határa általában a 20. életév, a felső határa szervenként eltérően ingadozik. Egy-egy esetben a kritériumok között megjelennek a fontosabb, később a kiválasztási eljárás során is vizsgált kompetenciák és személyiségjegyek. A sorkatonaság vagy az arra való alkalmasság, hasonlóan az előbbiekhöz, kevés rendőri szervnél található meg elvárás-ként. A bekerülésnek ugyan nem kritériuma, de a képzés elvégzését követően érdekes munkafeltételként jelenik meg a rendőri szerv illetékességi területén való bejelentett lakóhely is. A kifogástalan életvitel valamennyi helyen alapelvárásnak tekinthető.

A képzés vonatkozásában a középfokú végzettség mellett rendszerint feltétel a B kategóriás vezetői engedély. Egyedi jellemzők közé sorolható például a jó tanulmányi eredmény vagy az informatikai ismeret. A kiválasztási eljárásból kiemelendő, hogy a pályázatot meghirdető szerv folytatja le. A bekerülés tehát főszabályként nem képzési intézménybe, hanem a rendőrségre történik. Az alkalmassági vizsgálatok jellemzően először a szellemi teljesítményre támaszkodnak, másodsorban pedig az összetett fizikai követelményekre. A pszichikai vizsgálatok kompetenciákat és személyiségjegyeket elemeznek, a feltüntetett jellemzők alapján nem a klinikai jelleg dominál. Emellett az országot jellemző nyelvi sokszínűség miatt a nyelvtudás felmérésének kiemelt szerepe van. Az orvosi vizsgálat középpontjában a sportalkalmasság áll.

Az alapképzés az utóbbi években vált országsszerte azonosossá. Külön érdekességet jelent, hogy az eltérő feltételrendszer alapján kiválasztott személyek

egyforma felkészítésen mennek keresztül. A próbaidő, az összegyűjtött adatok alapján rövid, csak három hónap hosszú. A hangsúly leginkább a rendszerben tartáson van, hiszen valamennyi helyen meg kell téríteni a képzési költségeket, amennyiben a pályakezdő a szerződési idő lejárta előtt, saját elhatározásából szerel le. Összefoglalva, Svájcban a decentralizált módon működő rendőrségek személyi és képzési feltételek, valamint alkalmassági kritériumok alapján választják ki a személyi állományukat, amelyek között felfedezhetők azonos jellemzők, de alapvetően az autonóm területi sajátosságok dominálnak. Emellett a különböző képzési intézményekben egységes alapképzést folytatnak le.

Felhasznált irodalom

- A zürichi rendőrség szervezéséről szóló (Polizeiorganisationsgesetz) 2004. november 29-i törvény
- Angyal M. & Petrétei D. (2019). Az Interpol DVI-protokoll-adaptációjával a hazai áldozatazonosítás fejlesztésének útján. *Nemzetbiztonsági Szemle*, 7(1), 3–17.
- Foulkes, I. (2001). *Basel police first to recruit foreigners*. <https://www.swissinfo.ch/eng/basel-police-first-to-recruit-foreigners/1915644>
- Gerber, M., Hartmann, T., Brand, S., Holsboer-Trachsler, E., & Pühse, U. (2010). The relationship between shift work, perceived stress, sleep and health in Swiss police officers. *Journal of Criminal Justice*, 38(6), 1167–1175.
- Hegedűs G. (2019). Nyomozástámogatás – bűnügyi profilalkotás. *Magyar Rendészet*, 19(1), 51–63.
- Kovács I. (2014). Az emberkereskedelem, valamint az ahhoz szorosan kapcsolódó prostitúciós bűncselekmények áldozatai jogainak érvényesülése, illetve azok meghíúsulása, csorbulása hazánkban. *Műszaki Katonai Közlöny*, 24(1), 213–230.
- Kreis, C. (2012). *Community policing in switzerland's major urban areas. An observational study of the implementation and impact using geospatial data mining*. Université de Zürich.
- Mariani, D. (2016). *Does Switzerland have fewer police than neighbouring countries?* https://www.swissinfo.ch/eng/law-enforcement_does-switzerland-have-fewer-police-than-other-countries/42382040
- Millie, A., & Das, D. (2008). Education and training in four countries: Getting rule of law messages across. In Aromaa, K. & Redo, S. (Eds.), *For the Rule of Law: Criminal Justice Teaching and Training Across the World* (pp. 184–202). HEUNI.
- Müller, B. T. (2018). Sorkatonai és önkéntes katonai szolgálatok. *Országgyűlés Hivatala Közgyűjteményi és Közművelődési Igazgatóság Képviselői Információs Szolgálat*.
- Ribaux, O. (2019). Federalism and Swiss police reforms. *Cahiers Politiestudies*, 2(51), 247–260.

- Rintelen, C. (2019). *Sind Sie der Aufgabe gewachsen*. <https://www.zh.ch/de/arbeiten-beim-kanton/ein-kanton-viele-moeglichkeiten/sicherheitsdirektion/arbeiten-bei-der-kantonspolizei/polizistin-polizist.html#848593208>
- Rintelen, C. (2020). *Es gibt viel zu tun. Sicherheitsberufe und zivile Anstellungen bei der Kantonspolizei Zürich*. <https://www.zh.ch/de/arbeiten-beim-kanton/ein-kanton-viele-moeglichkeiten/sicherheitsdirektion/arbeiten-bei-der-kantonspolizei/sicherheitsassistentz-polizeigefaugnis.html#-1008517769>
- Thoele, A. (2014). *Police recruitment of foreigners divides opinion*. https://www.swissinfo.ch/eng/on-the-beat_police-recruitment-of-foreigners-divides-opinion/37738102
- Tossoukpe, K. J. (2018). Enhancing Diversity in the Police Workforce Challenges and Opportunities. *Format Magazin*, 8, 26–33. <https://www.institut-police.ch/06-wissen/06-04-format-magazine/2018-08/inhalt-2018-08/26-Tossoukpe.pdf>
- Zwicky R. & Kübler D. (2019). Microfoundations of Active Representation in Public Bureaucracies: Evidence From a Survey of Personnel Recruitment in the Swiss Federal Civil Service. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 29(1), 50–66. <https://doi.org/10.1093/jopart/muy055>

A cikkben található online hivatkozások

- URL1: *Svájcról szóló információk – a svájci kantonok*. <https://www.about.ch/cantons/index.html>
- URL2: *Az EBESZ honlapja – a svájci rendőrség bemutatása*. <https://polis.osce.org/country-profiles/switzerland#communal-police-corps-10582>
- URL3: *A svájci rendőrség honlapja*. <https://polizei.ch/en>
- URL4: *A Svájci Statisztikai Hivatal honlapja. Népességi előrejelzések*. <https://www.bfs.admin.ch/bfs/en/home/statistics/population/population-projections.html>
- URL5: *Nemzeti Rendőrképzési Platform. Nemzeti Rendőrképzési Terv*. [https://www.edupolice.ch/de/polizeiausbildung/AUSBILDUNGSPPLAN-POLIZEI-\(APP\)](https://www.edupolice.ch/de/polizeiausbildung/AUSBILDUNGSPPLAN-POLIZEI-(APP))
- URL6: *Nemzeti Rendőrképzési Platform. Alapképzés*. <https://www.edupolice.ch/de/polizeiausbildung/grundausbildung>
- URL7: *Joining the Police. How to become a federally qualified police officer in Switzerland*. <https://www.ch.ch/en/joining-police/>
- URL8: *Zürich Kanton weboldala – oktatási rendszer*. <https://www.zh.ch/en/bildung/bildungssystem.html#446550268>
- URL9: *Zürich Kanton weboldala – rendőrnök és rendőrök*. <https://www.zh.ch/de/arbeiten-beim-kanton/ein-kanton-viele-moeglichkeiten/sicherheitsdirektion/arbeiten-bei-der-kantonspolizei/polizistin-polizist.html#-1525907990>
- URL10: *Az SAP vállalatirányítási rendszer weboldala. Főoldal*. <https://www.sap.com/hungary/index.html>

- URL11: *Az MNB legfrissebb hivatalos devizaárfolyamai – svájci frank.* <https://www.mnb.hu/arfolyamok>
- URL12: *A Zürichi Rendőriskola honlapja – jelentkezés.* <https://zhps.ch/bewerbungen/>
- URL13: *A zürichi városi rendőrség szervezetéről és feladatairól szóló kiadványa.* https://www.stadt-zuerich.ch/pd/de/index/das_departement/organisation.html
- URL14: *A zürichi városi rendőrség kiválasztási eljárása.* https://www.stadt-zuerich.ch/pd/de/index/stadtpolizei_zuerich/polizeiberuf/polizeischule/das-auswahlverfahren.html
- URL15: *A zürichi városi rendőrség jelentkezési folyamata.* https://www.stadt-zuerich.ch/pd/de/index/stadtpolizei_zuerich/polizeiberuf/polizeischule/die-bewerbung.html
- URL16: *A zürichi városi rendőrség felvételi döntése.* https://www.stadt-zuerich.ch/pd/de/index/stadtpolizei_zuerich/polizeiberuf/polizeischule/der-entscheid.html
- URL17: *A zürichi városi rendőrség segítő állománya.* https://www.stadt-zuerich.ch/pd/de/index/stadtpolizei_zuerich/polizeiberuf/lehrgang-polizeilicher-assistenzdienst.html
- URL18: *A zürichi városi rendőrség segítő állományának személyi feltételei.* https://www.stadt-zuerich.ch/pd/de/index/stadtpolizei_zuerich/polizeiberuf/lehrgang-polizeilicher-assistenzdienst/die-voraussetzungen.html
- URL19: *A zürichi városi rendőrség segítő állományába való jelentkezés.* https://www.stadt-zuerich.ch/pd/de/index/stadtpolizei_zuerich/polizeiberuf/lehrgang-polizeilicher-assistenzdienst/die-bewerbung.html
- URL20: *A zürichi városi rendőrség segítő állományának képzése.* https://www.stadt-zuerich.ch/pd/de/index/stadtpolizei_zuerich/polizeiberuf/lehrgang-polizeilicher-assistenzdienst/die-ausbildung.html
- URL21: *A konzulátusok védelméért felelős segítő szolgálat feladatai.* https://www.stadt-zuerich.ch/pd/de/index/stadtpolizei_zuerich/polizeiberuf/assistentzdienst-konsulatsschutz.html
- URL22: *A konzulátusok védelméért felelős segítő szolgálat személyi feltételei.* https://www.stadt-zuerich.ch/pd/de/index/stadtpolizei_zuerich/polizeiberuf/assistentzdienst-konsulatsschutz/voraussetzungen.html
- URL23: *A konzulátusok védelméért felelős segítő szolgálat felvételi döntése.* https://www.stadt-zuerich.ch/pd/de/index/stadtpolizei_zuerich/polizeiberuf/assistentzdienst-konsulatsschutz/der-entscheid.html
- URL24: *A konzulátusok védelméért felelős segítő szolgálat kiválasztási folyamata.* https://www.stadt-zuerich.ch/pd/de/index/stadtpolizei_zuerich/polizeiberuf/assistentzdienst-konsulatsschutz/das-auswahlverfahren.html
- URL25: *A svájci rendőrök rendfokozatainak áttekintése.* <https://polizist-karriere.ch/polizei-dienst-grade/>
- URL26: *Zürich Kanton rendőrsége fogdaszolgálatának kiegészítő őri beosztása.* <https://www.zh.ch/de/arbeiten-beim-kanton/ein-kanton-viele-moeglichkeiten/sicherheitsdirektion/arbeiten-bei-der-kantonspolizei/sicherheitsassistentz-polizeigeftaengnis.html#-792208150>

- URL27: Zürich Kanton rendőrségének határelőőrzést kiséőítő beosztása. <https://www.zh.ch/de/arbeiten-beim-kanton/ein-kanton-viele-moeglichkeiten/sicherheitsdirektion/arbeiten-bei-der-kantonspolizei/keine-bewerbung-sicherheitsassistentz-grenzkontrolle.html#-792208150>
- URL28: Zürich Kanton repölőteri rendőrségének csomagátvizsgáló beosztása. <https://www.zh.ch/de/arbeiten-beim-kanton/ein-kanton-viele-moeglichkeiten/sicherheitsdirektion/arbeiten-bei-der-kantonspolizei/keine-bewerbung-sicherheitsbeauftragte-der-flughafenpolizei.html#-792208150>
- URL29: Zürich Kanton álláskeresőportálja. <https://live.solique.ch/KTZH/de/8422167/#/>
- URL30: A Svájci Karriertanácsadó weboldal. <https://www.berufsberatung.ch/dyn/show/1900?-lang=de&idx=30&id=5110>
- URL31: A svájci hatóságok online elérésére szolgáló weboldal. A rendőrré válás feltételei. <https://www.ch.ch/en/joining-police/>
- URL32: A zürichi közösségi rendőrség weboldala. Főoldal. <https://www.kompol-zh.ch/index.php>
- URL33: A zürichi közösségi rendőrség weboldala. Álláshirdetések. <https://www.kompol-zh.ch/index.php/offene-stellen>
- URL34: Uster weboldala. Álláshirdetések. <https://www.uster.ch/offenstellen>
- URL35: Uster weboldala. Jelentkezési platform rendőrnek. <https://recruitingapp-2611.umantis.com/Vacancies/1662/Application/New/1>
- URL36: Uster weboldala. A rendőrijelentkezés személyi és képesítési feltételei. <https://live.solique.ch/STUS/de/internet/jobs/Stadtpolizist-in--2576417/>
- URL37: Uitikon weboldala. Álláshirdetések. <https://www.uitikon.ch/verwaltung/offene-stellen>
- URL38: Uitikon weboldala. A rendőrijelentkezés személyi és képesítési feltételei. https://www.kompol-zh.ch/stelleninserate/Stelleninserat_Uitikon_28012021.pdf
- URL39: Adliswil weboldala. Álláshirdetések. <https://jobs.adliswil.ch/Polizistin-Polizisten-de-j85.html>
- URL40: Adliswil weboldala. A rendőrijelentkezés személyi és képesítési feltételei. https://www.kompol-zh.ch/stelleninserate/Stelleninserat_Adliswil_20012021.pdf
- URL41: A Zürich Rendőriskola fizikai alkalmasságra vonatkozó kiadványa a jelentkezőknek és a hallgatóknak. <http://zhps.ch/wp-content/uploads/2020/03/SportZHPS.pdf>
- URL42: A haladó életmentő vizsgabizonyítvány bemutatása. <https://www.slr.ch/ausbildung/grundausbildung/brevet-plus-pool.html>
- URL43: A winterthuri városi rendőrség személyi és képesítési kritériumai. <https://stadt.winterthur.ch/gemeinde/verwaltung/sicherheit-und-umwelt/stadtpolizei/polizeischule/zulassungskriterien-anforderungen>
- URL44: A winterthuri városi rendőrség kiválasztási eljárása. <https://stadt.winterthur.ch/gemeinde/verwaltung/sicherheit-und-umwelt/stadtpolizei/polizeischule/auswahlverfahren>
- URL45: A winterthuri városi rendőrség fizikai alkalmassági vizsgálata. A Magglingeni Szövetéségi Sport Egyetem kiadványa a svájci hadsereg férfi és női alkalmazottak fizikai teljesítményének vizsgálatára. <https://stadt.winterthur.ch/gemeinde/verwaltung/sicherheit-und-umwelt/stadtpolizei/polizeischule/auswahlverfahren>

- URL46: *A Kelet-Svájci Rendőriskola honlapja.* <https://www.polizeischule-ostschweiz.ch/schule.html>
- URL47: *Glarus kanton rendőrségének személyi és képzési feltételei.* <https://www.gl.ch/verwaltung/sicherheit-und-justiz/kantonspolizei/ausbildungpolizeiberuf.html/1080>
- URL48: *A kelet-svájci rendőrségek alkalmassági vizsgálata.* https://www.werdepolizist.ch/de/eignungstests-fuer-interessenten.html#theorietest_content
- URL49: *A kelet-svájci rendőrségek személyi és képzési feltételei.* <https://www.werdepolizist.ch/de/voraussetzungen.html>
- URL50: *A Fedpol weboldala. A közösségi rendőrségek.* https://www.fedpol.admin.ch/fedpol/en/home/polizei-zusammenarbeit/national/kommunale_polizeikorps.html
- URL51: *A Fedpol weboldala. A kantonok rendőrségei.* https://www.fedpol.admin.ch/fedpol/en/home/polizei-zusammenarbeit/national/kantonale_polizeikorps.html
- URL52: *A zürichi városi rendőrség személyi és képzési feltételei.* https://www.stadt-zuerich.ch/pd/de/index/stadtpolizei_zuerich/polizeiberuf/polizeischule/voraussetzungen.html
- URL53: *A zürichi kantoni rendőrség Facebook oldala.* <https://www.facebook.com/PolizeiZH>
- URL54: *A zürichi kantoni rendőrség Twitter oldala.* <https://twitter.com/KapoZuerich>
- URL55: *A zürichi kantoni rendőrség Youtube oldala.* <https://www.youtube.com/user/PolizeiZH>
- URL56: *A zürichi városi rendőrség Youtube oldala.* <https://www.youtube.com/channel/UC-4poKDUwWBro8Y6uLYo92pg>
- URL57: *A zürichi városi rendőrség Twitter oldala.* <https://twitter.com/StadtpolizeiZH>
- URL58: *A zürichi városi rendőrség Facebook oldala.* <https://www.facebook.com/StadtpolizeiZH>

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Mogyoródi G. (2022). Rendőr kiválasztás Zürichben és az egyes svájci kantonokban. *Belügyi Szemle*, 70(3), 619–641. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.3.10>